

Højskoleforstander *Ullmann* indledede Forhandlingen. Han havde i flere Aar haft Fællesundervisning paa sin Højskole i Seljord i Thelemarken. Han var ikke begyndt dermed af Begjstring for Tanken, tværtimod, han var begyndt tvivlende og modstræbende, og kun fordi Bygdens Folk bad ham om det. Men nu havde han faaet Troen i Hænde paa, at en saadan Undervisning var god. Han havde tænkt sig Vanskelighederne ved den fælles Undervisning og især ved Samlivet langt større end de var; man hørte jo saa meget om, at Karle skulde undervises paa en Maade og Piger paa en, og man var saa bange for Forelskelser og sligt. Hvad det første angik, saa talte han til Mænd og Kvinder paa samme Maade, og begge Parter forstod ham godt. Og med Hensyn til at forelske sig »saa — Herregud, den Vei skal vi jo alle«; han indsaa ikke, det var saa slemt, at to unge Mennesker, som havde lært hinanden at kjende i det daglige Samliv, kom til at holde af hinanden. Men han havde nu slet ikke erfaret noget i den Retning, tværtimod, Karlene og Pigerne skjændtes meget; de havde bl. a. faaet en Forhandling i Gang om Luxus, og da havde Karlene været meget skarpe mod Pigerne, fordi de gik med Søljer og kulørte Baand, mens disse holdt paa, at kulørte Baand slet ikke var større Luxus end hvide Kraver og sorte Slips. Det daglige, alvorlige Samarbejde hindrede alt utilbørligt Fjas; han havde et Aar haft Fællesskole, hvor Karlene havde sit og Kvinderne sit at gjøre, og det var ikke gaaet nær saa godt. Taleren saa Fællesundervisningen som et Led af Kvindesagen; han ønskede, at Kvinderne skulde stilles helt lige med Mændene, gik ogsaa med paa deres Ønske om politisk Stemmeret og frygtede slet ikke for, at Koner »med syv Børn og derover« skulde forlade baade Mand og Hus og de »syv Børn og derover« for at rejse til Byen og være paa Storthinget. Og gjorde en Kone det, var det saa saa meget værre, end at Manden forlod sin Gjerning for at være Storthingsmand?

Højskoleforstander *Arvesen* (Sagatun) havde adskillige Indvendinger mod Fællesundervisning paa Højskolen; især frygtede han, at Arbejdet vilde blive mindre alvorligt og saa Kjæsteriet, hemmelige Breve o. sl.; desuden mente han, at der var Fag for Kvinder og Fag for Mænd (Husholdning og Landmaaling). Han vilde nødig, at Fællesundervisningen skulde slaas sammen med Kvindesagen.